

KAS YRA GIBBERELLA CIRCINATA?

Gibberella circinata yra grybas, kuris sukelia pušų vėžį. Grybas pažeidžia pušų (*Pinus L.*) ir didžiosios pocūgės (*Pseudotsuga menziesii (Mirb.) Fr.*) augalus.

Gibberella circinata pirmą kartą buvo nustatyta 1991 m. Pietų Afrikos Respublikoje. Vėliau aptikta Ispanijoje, Italijoje, Pietų Afrikoje, Japonijoje, Šiaurės Amerikoje. *Gibberella circinata* ir *Fusarium circinata* yra dvi to paties grybo formos.

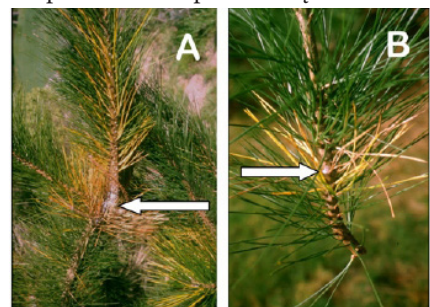
2 pav. Nudžiūvęs visas augalas

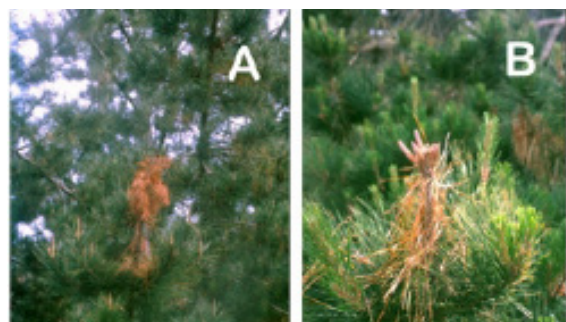
3 pav. Nudžiūvęs visas augalas

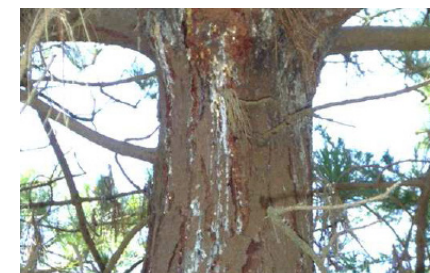
4 pav. Medaus rudumo arba tamsiai rudos spalvos sakais persisunkę audiniai

5 pav. Ant šakelių išsiskyrę sakai

1 pav. Pageltę ir parudavę spygliai, pažeista lajos vieta panaši į vėliavėlę

6 pav. Kamieno vėžys (nuotrauka: J. Armengol and R. Ioos)

7 pav. Nudžiūvusi augalo viršūnė

Kankorėžiams būdingi grybo požymiai: kankorėžiai sakuoti; kankorėžių viršūnėlės pažeistos nekrozės; kankorėžiai mažesni nei įprastai; kankorėžio žvynelio vidinė pusė rausva ar rausvai violetinė.

8 pav. Kankorėžio žvynelio vidinė pusė rausva arba rausvai violetinė

KAIP GRYBAS PLINTA?

Gibberella circinata platina vėjas, paukščiai, vabalai (žievėgraužiai (*Ips spp.*) ir smaliukai (*Pissodes spp.*)). Dideliais atstumais grybas

pernešamas kartu su užkrėstomis sėklomis, kankorėžiais, ar sodinti skirtais augalais. Todėl medelynuose į Kalėdoms skirtų medelių plantacijas būtina sodinti tik dėl *Gibberella circinata* iširtas sėklas, sodmenis arba kitus grybui atsparesnius augalus ir laikytis sanitarinių reikalavimų.

SVARBU ŽINOTI: iš užkrėstų sėklų išaugs užkrėsti sodinukai!

KENKĖJO KONTROLĖ

Kadangi kenkėjui įsikurti ir plisti Lietuvos klimato sąlygos kuo puikiau tinka, reikia būti ypač atsargiems įsivežant augalus šeiminkus iš šalių, kuriose jau aptiktas šis grybas arba kurių klimato sąlygos palankios kenkėjo biologijai. Ypatingas dėmesys yra skiriamas daigynų ir medelynų priežiūrai, nes į juos patekęs grybas sunaikins ne tik įvežtuosius, bet ir kitus vertingus augalus šeiminkus.

Kad kenkėjo kontrolė būtų veiksminga, būtina:

- augalus šeiminkus iš trečiųjų šalių įvežti tik su fitosanitariniais sertifikatais;
- Europos Sąjungos šalyse augalus šeiminkus, įskaitant sėklas ir kankorėžius, galima vežti tik su augalo pasu;
- svarbu stebėti, ar ant augalų šeiminkų neatsirado požymių, kurie būdingi šiam kenkėjui: užkrėsti augalai su visomis šaknimis turi būti sudeginti pagal Valstybinės augalininkystės tarnybos specialisto nurodymus.

Kuo anksčiau pavyksta aptikti ir sunaikinti grybą, tuo mažiau patiriama nuostolių.

Jei pastebėjote neįprastų bei nepažįstamų kenkėjų ar ligų požymių ant augalų, nedelsdami informuokite artimiausią regioninį skyrių!

TARNYBOS REGIONINIAI SKYRIAI:

Alytaus – Vilniaus g. 21, Alytus,
tel.(8~315) 561 12;

Kauno – Donelaičio g. 33, 504 kab., Kaunas,
tel. (8~37) 32 06 32;

Klaipėdos – Sankryžos g. 7, Klaipėda,
tel. (8~46) 36 54 53;

Marijampolės – Kauno g. 142-2, Marijampolė,
tel. (8~343) 974 50, 970 94;

Panevėžio – Anykščių g. 4, Panevėžys,
tel. (8~45) 46 23 75;

Šiaulių – A. Mickevičiaus g. 34, Šiauliai,
tel. (8~41) 430 743;

Tauragės – Bažnyčių g. 14, Tauragė,
tel. (8~446) 610 68, 612 20;

Telšių – Žalioji g. 10, Telšiai,
tel. (8~444) 31 082, 31 084;

Utenos – Maironio g. 1, Utena,
tel. (8~398)614 65, 522 33;

Vilniaus – Smėlio g. 8, Vilnius,
tel. (8~5) 238 39 70, 238 39 71.

VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS FITOSANITARIJOS SKYRIUS

Kalvarijų g. 62, 09304
tel.: (8~5) 273 1311, faks. (8~5) 275 21 28.

el. paštas: info@vatzum.lt

Interneto svetainė: www.vatzum.lt

Nuotraukos ir informacija iš: <http://aspjournals.apsnet.org>,
www.afsca.be, www.eppo.org

VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Ozo g. 4A, 08200 Vilnius
tel. (8 5) 237 5631

Pasitikėjimo linija (8 5) 270 80 80

Interneto svetainė <http://www.vatzum.lt>
el. paštas info@vatzum.lt

VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖS TARNYBA
PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

GIBBERELLA CIRCINATA

2017 m.
VILNIUS